

Český svaz včelařů, o. s.

Výroční zpráva za rok 2014

Kontrola realizace šlechtitelského programu plemene včely medonosné kraňské

Dle zákona č. 154/2000 sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon)

Český svaz včelařů, o. s.

Křemencova 8, 115 24, Praha 1, IČ: 00 443 239

Uznané chovatelské sdružení včely kraňské.

*Rozhodnutím MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY,
č. j. 120109/01 - 7010, ze dne 11. 5. 2001*

Kontrola realizace šlechtitelského programu plemene

Výroční zpráva za rok 2014

Obsah:

1. Výchozí předpoklady
- 1.2. Organizace šlechtitelské práce v chovu včel v ČR
- 1.3. Směr šlechtění
- 1.4. Stav včelstev v kontrole užitečnosti
2. Chovný cíl a standard plemene
- 2.1. Hlavní směry chovného cíle
- 2.2. Základní parametry chovného cíle
3. Realizace šlechtitelského programu
- 3.1. Účastníci programu
- 3.2. Vyhodnocení sledovaných vlastností za rok 2014
4. Přehled počtu odchovaných včelstev ve šlechtitelských chovech za rok 2014
5. Příloha: Tabulky 1-4

1. Výchozí předpoklady

1.1. Tendence evropského chovu včel

Evropští chovatelé tradičně chovají materiál s dlouhou tradicí, ale též materiál dovezený, u něhož jsou deklarovány vlastnosti, které se na dcerách dalších generacích neprojevují. V důsledku hybridizace dochází lokálně ke zhoršení některých vlastností včelstev a ke ztrátě vyrovnanosti. U žádného plemene nebo linie nebyla dosud prokázána lepší tolerance k nemocem.

1.2. Organizace šlechtitelské práce v chovu včel v ČR

Chovatelské sdružení včely medonosné se řídilo chovatelským řádem (dále CHŘ) a příručkou plemenářské práce (dále PPP).

1.3. Směr šlechtění

Včela medonosná kraňská se v podmínkách ČR plně osvědčila pro svoje vlastnosti. Plemeno je nadále šlechtěno na kombinaci užitkových vlastností s výrazným zaměřením na mírnost a odolnost proti nemocem.

1.4. Stav včelstev v kontrole užitkovosti

V kontrole užitkovosti s centrální evidencí bylo v roce 2014 zapojeno 49 aktivních, což představovalo hodnocení 2368 včelstev výběrové základny chovů. V kontrole užitkovosti doporučené (bez centrální evidence) je asi 40 000 včelstev u chovatelů, kteří odebírají šlechtěný materiál od oblastních a rozmnožovacích chovů.

2. Chovný cíl a standard plemene

2.1. Hlavní směry chovného cíle

Zdravá, mírná a nerojivá včelstva s dobrou produkcí.

2.2. Základní parametry chovného cíle

Základními sledovanými parametry včelstev zapojených ve šlechtitelském programu jsou: medný výnos, mírnost, sezení, rojivost, rozvoj, hygienické testy.

Shoda s plemenným standardem se posuzuje morfometrickou analýzou validovanou testy DNA. Podrobnosti stanovuje PPP. Aktuální výsledky morfometrických rozborů jsou přístupné na www.pvpekarov.cz/sgg/m6_1.htm

V roce 2014 bylo vyhodnoceno 143 vzorků od včelstev 48 chovatelů.

3. Realizace šlechtitelského programu

3.1. Účastníci programu

Šlechtitelského programu jsou účastní šlechtitelské a rozmnožovací chovy, uvedené v aktuálním seznamu na www.vcelarstvi.cz

3.2. Vyhodnocení sledovaných vlastností za rok 2014

U včelstev zapojených do šlechtitelského programu proběhlo kompletní hodnocení na formuláři Přehled výkonů včelstev. Byly sumarizovány tyto vlastnosti: mírnost, sezení, rojivost, rozvoj.

Souhrn za hodnocené chovy:

Období	2014	mírnost	sezení	rojivost	rozvoj
Hodnoceno včelstev	2368	1,3	1,3	1,3	1,4
Požadavek minimálně		1,5	2,0	2,0	1,8

Podrobnosti viz tabulka 1 v příloze.

Dlouhodobá tendence v těchto sledovaných vlastnostech je setrvalý stav.

Závěr: Ve všech sledovaných vlastnostech je průměrná úroveň chovů lepší, než jsou minimální požadavky dané šlechtitelským programem. Včelstva nevyhovující jsou v jednotlivých chovech evidována a jsou zde měněny matky za matky osvědčeného původu.

4. Přehled počtu odchovaných včelstev ve šlechtitelských chovech za rok 2014

Počet matek z rozmnožovacích chovů vykázaných jako prodané v roce 2014: 21 396

Počet matek ze šlechtitelských chovů vykázaných jako prodané v roce 2014: 28 086

Podrobnosti viz tabulky 2 a 3 v příloze. Srovnání uplynulých let je v tabulce 4.

Zdroje dat: evidence zasláná chovateli na sekretariát PRV ČSV.

V Praze, 21. února 2015

Ing. Dalibor Titěra, zootechnik chovatelského sdružení

5. Příloha

Tabulka 1

Vyhodnocení sledovaných vlastností včelstev v kontrole užítkovosti za rok 2014

Chovatel	číslo	n2014	mírnost	sezení	rojivost	rozvoj
Dlab	137175	17	1,0	1,4	1,0	1,0
Čecháček	133593	62	1,6	1,9	1,6	1,9
Cimala	139973	67	1,1	1,1	j.s.	1,1
Doležal	226294	50	1,0	1,1	1,3	1,4
Drda	146077	40	1,2	1,2	1,0	1,0
Halásek	155622	51	1,8	1,0	1,4	1,4
Horký	103505	55	1,0	1,1	1,1	1,1
Janoušek	147234	29	1,1	1,0	1,0	1,4
Janšta	155408	25	1,5	1,6	1,5	1,9
Kašná	157896	40	1,8	1,4	1,3	1,3
Kolerus	158239	40	1,0	1,1	1,3	1,2
Kolář	137568	40	1,8	1,7	1,7	1,7
Kolomý	134428	59	1,0	1,0	1,0	1,0
Kučera	169946	61	1,1	1,2	1,2	1,4
Kurtinová	172749	47	1,0	1,0	1,3	1,2
Kytner	106005	40	1,0	1,0	1,1	1,3
Langerová	167533	31	2,0	2,0	1,0	2,0
Mandát	151242	40	1,0	1,2	1,2	1,2
Marada	106094	67	1,1	1,1	1,0	1,0
Melichar	134548	40	1,1	1,1	1,2	1,6
Olžbutová	183146	40	1,3	1,0	1,0	1,0
Plšek	158192	40	1,1	1,1	1,2	1,5
Průcha	111307	40	1,3	1,3	1,8	1,7
Sedláček	158329	50	2,0	1,9	1,5	1,3
Scherling	158416	40	1,2	1,2	1,4	1,3
Sláma	146675	46	j.s.	j.s.	j.s.	j.s.
SOUV	137694	86	1,0	1,1	1,1	1,1
Sakala	135661	40	1,5	1,5	1,4	1,3
Stejskal	167937	50	1,0	1,0	1,0	1,2
Strouhal	151431	40	1,7	1,6	1,6	1,5
Šefčík	102854	40	1,5	1,6	1,6	1,7
Ševčík	104354	40	1,4	1,3	1,0	1,2
Šilhán	133713	28	1,1	1,2	1,1	1,2
Texl	126131	28	1,3	1,3	1,5	1,5
Toman	157886	40	1,3	1,3	1,3	1,2
Úškrt	105087	40	1,1	1,3	1,5	2,0
Jabloňany	176087	90	1,0	1,0	1,0	1,5

Pekařov		60	1,2	1,6	1,3	j.s.	
Větrovský	107178	43	1,7	1,9	1,5		1,5
Vozdecká	178720	62	1,9	2,0	1,6		1,1
Kývalka	147228	102	1,1	1,2	1,3		1,4
Liběchov	168639	80	1,2	1,4	1,1		1,4
Přerov	132898	58	1,0	1,0	1,3		1,2
Dol	136209	54	1,2	1,2	1,1		1,7
Skřivánek	168640	40	1,7	1,6	1,1		1,8
Zubří	168038	110	1,3	1,3	1,0		2,1
Vydra	156526	40	1,9	1,0	1,0		1,0
Zemánek	140002	40	1,1	1,0	1,4		1,0

Poznámka: j.s. = chovatel používá jinou stupnici

Tabulka 2**Prodej matek rozmnožovacích chovů v roce 2014**

Jméno	Počet prodaných matek
Rajsigl Vít	5411
Strnad Jiří	2970
Prokeš Daniel, Ing.	1230
Chramosta Lubomír	1179
Gruna Bronislav	1120
Netinvest, s.r.o.	989
Skalický Milan	883
Juráň Jaroslav	627
Chramosta Jan	590
Břenda Zdeněk	431
Šach Josef	422
Šanderová Michaela	416
Šperka Jaroslav	365
Bečka Milan	354
Křenek Aleš	339
Vrzáň Karel	305
Veleba Antonín, Ing.	295
Baránek Josef	280
Hrabák Jaroslav	262
Křížková Hana	261
Měšťan Miloslav	232
Němec Petr	228
Borýsek Petr	222
Dohnal Josef	221
Kopeček Jaroslav	215
Adamcová Simona	210
Smejkal František	170
Tomášek Oldřich, Ing.	165
Mašek Miroslav	161
Koschant Pavel	154
Konupčík Štěpán	152
Sirotek Jiří	150
Carbol Martin	144
Vítková Alena	84
Štoncner Pavel	80
Jára Jan, Ing.	79
Celkem	21 396

Tabulka 3**Prodej matek vyšších šlechtitelských chovů v roce 2014**

Jméno	Počet prodaných matek
VÚVč Dol	6578
Sedláček Jaroslav	2150
Cimala Pavel, Ing.	1812
Kolomý Jan	1798
Vozdecká Miroslava	1623
Včelpo s.r.o.	1278
Kurtinová Jitka	943
Průcha Milan	800
Srkala Václav	799
SOUV - VVC, o.p.s. Nasavrky	681
Drda Antonín	576
Úškrt Antonín	532
Větrovský Pavel	522
Plšek Břetislav, PhDr.	488
Kytner Stanislav	462
Doležal Josef	438
Šefčík Josef	431
Strouhal Jan	423
Janšta Josef	416
Čecháček Martin, Ing.	408
Toman Ladislav	382
Marada Vít	371
Kolář Emil	366
Halásek Jaroslav	335
Kolerus Václav	322
Olžbutová Jaroslava	286
Zemánek Vlastimil	271
Scherling Miloslav	247
Šilhán Jan	241
Melichar Jiří	237
Langerová Lenka, Dipl. Mgmt.	231
Texl František, Ing.	226
Vydra Petr	218
Mandát Antonín	210
Sláma Pavel	202
Janoušek Josef, Ing.	173
Ševčík Miloslav	162
Horký Zdeněk	156
Dlab Vlastimil	127
Kašná Ludmila	75
Stejskal Josef	69
Kučera Karel	21

Celkem	28 086
--------	--------

Tabulka 4

Vývoj počtu chovů a odchovaných matek pro ostatní včelaře

Rok	Počet rozmnožovacích chovů	Odchováno matek	Počet šlechtitelských chovů	Odchováno matek	Celkem chovů	Celkem odchováno matek
2010			91			41 464
2011	63	16 745	69	27 058	132	43 803
2012	78	20 225	50	20 145	128	40 370
2013	73	16 222	48	20 190	121	36 412
2014	40	19 486	48	25 593	88	45 079